

Nemrég láttam egy TV-riportot az aktuális rendezésemről, „A szőlőtőkék Istenéről”, és fel kellett tennem magamban a kérdést, hogy miért lettem tőle szomorú, miközben én egyértelműen mindent szeretetteljesen gondoltam.

Az önvizsgálattal egy kicsit előrébb jutottam:

A megbízás úgy szólt, hogy egy írjak egy darabot egy helységről, a történetéről és az előnyeiről, úgy, hogy lehetőleg egy széles közönséget szólítson meg. Ez nem egyszerű, mert a színház szívesen foglalkozik célcsoportokkal és műfajokkal, azaz, hogy melyik korosztályt milyen eszközökkel érje el.

Miközben rágódva ültem az íróasztalomnál, berobbant a vírus és az emberek Európán belül egy darabig nem tudtak személyesen találkozni. A fiamat – vigyáznom kell, nehogy egy kis csepp a billentyűzetre csöppenjen – egy éve nem öleltem meg és hat hónapja nem láttam.

Ezáltal még nehezebb lett a feladat: egy vidám zenés darab mindenkinek a vírus idején. Na szuper.

Végül eldöntöttem, egy olyan történetet mesélek el emberekről, ahogyan ma találkoznának a Magyarországi Német Színházban, németek, magyarországi németek és magyarok. Miközben egymásnak mesélnek, szeretnek, veszekszenek és az identitásukról vitáznak, összezárja őket a világvárvány, mint egereket egy kísérleti laboratóriumba. Mi, a közönség, szeretetteljesen és figyelmesen nézzük, milyen cselekkkel és reflexekkel viselkednek ebben a helyzetben. Eközben dolgoznak a tüköridegsejtjeink, felfedezünk, tanulunk és vigasztalódunk. Az ilyen meggondolások természetesen felszín alattiak, úgymond a háttérben, a projekciós felületen lévők és nem azok, amiket a felszínen látni és hallani.

Azonban ilyen a művészet elve, ezáltal különbözik a reklámfilm a mesétől, a mítosztól – utóbbinál felfedezhető valami a felszín mögött, egy ú. n. háromdimenziós élménytér az első kétdimenziós üzenet mögött. Ehhez idő kell, érdeklődés és gyakorlott szem, hogy a jelek értelmezhetővé váljanak. Pontosan ez a feladata a művészetnek és a kultúrának – a hiteles szórakoztatás mellett minden érzékszervet képezni és élesíteni. Ezért változatos a színház oktatási feladata és ezért sajnálatos, ha oktatási intézményeknek és színházaknak be kell zárniuk, de a fertőzési láncolatot a fogyasztói templomokban vidáman tovább lehet folytatni.

Vissza a fejtegetéseim elejére: egy TV-riport mindig csak kétdimenziós lehet, képek egymás utáni sorozata és tudjuk, hogy a képek a legsubjektívabb és legjobban manipulálható információhordozók. Számomra ezért nagy ügy, hogy a kódok felismerhetőek legyenek és a további üzenetek is esélyt kapjanak!

„A szőlőtőkék Istene” nem csak egy vidám zenés est bulvárszerű játéktípussal, hanem elsősorban egy vita különböző kultúrák között, eltérő nézetekkel, ami a borkultúrán tükröződik, különösen a magyar borén, és mindezt azért, hogy a pillanatnyilag nehéz szívünket egy kis humorral megkönnyítse.